15 -ാം കേരള നിയമസഭ

13 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 725 **10-02-2025 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്**

മൾട്ടി സ്റ്റേറ്റ് സഹകരണ സംഘങ്ങൾ

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
ശ്രീ. എച്ച്. സലാം		ശ്രീ. വി.എൻ വാസവൻ (തുറമുഖ - സഹകരണ - ദേവസ്വം വകുപ്പ് മന്ത്രി)	
(എ)	സംസ്ഥാനത്ത് സഹകരണ മേഖലയുടെ അധികാരത്തിന്മേൽ കടന്നുകയറും വിധമുള്ള കേന്ദ്രസർക്കാരിന്റെ ഇടപെടൽ ഏതെല്ലാം തരത്തിലാണ് പ്രയാസമുണ്ടാക്കുന്നതെന്നും അത്തരം ഇടപെടലുകൾ ഏതൊക്കെയാണെന്നും പരിശോധിച്ചിട്ടുണ്ടോ; വ്യക്തമാക്കുമോ;	(എ)	ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയിലെ 7 -ാം ഷെഡ്യൂളിലെ എൻട്രി 32 പ്രകാരം സഹകരണം സംസ്ഥാന വിഷയമാണ്. കേന്ദ്ര സർക്കാർ 2022 ൽ മൾട്ടി സ്റ്റേറ്റ് സൊസൈറ്റീസ് ആക്ട് സമഗ്രമായി ഭേദഗതി ചെയ്യുതിന് Multi State Co-operative Societies (Amendment) ബിൽ കൊണ്ടുവരുകയും 2023 ആഗസ്റ്റ് 3 ന് അത് നിയമമാകുകയും, അതുവഴി സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ യഥേഷ്ടം സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ അനുവാദം കൂടാതെ മൾട്ടി സ്റ്റേറ്റ് സഹകരണ സംഘം രൂപീകരിക്കുന്നതിന് വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. മൾട്ടിസ്റ്റേറ്റ് സഹകരണ സംഘം (ഭേദഗതി) നിയമപ്രകാരവും 2023 ഫെബ്രുവരി മാസം പാർലമെന്റിൽ അവതരിപ്പിച്ച ബഡ്ജറ്റിലൂടെയും ദേശീയതലത്തിൽ 3 സഹകരണ സംഘങ്ങൾ രൂപീകരിക്കുന്നതിന് തീരുമാനിക്കുകയും ആയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ 3 ദേശീയ മൾട്ടി സ്റ്റേറ്റ് കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് സൊസൈറ്റികൾ രൂപീകരിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇപ്രകാരം രൂപീകരിച്ച സംഘങ്ങളിൽ സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ സഹകരണ സംഘങ്ങൾ അംഗത്വമെടുക്കണമെന്നും നിഷ്കർഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്തെ സംഘങ്ങൾ മേൽപ്പറഞ്ഞ മൾട്ടിസ്റ്റേറ്റ് സംഘങ്ങളിൽ അംഗത്വം എടുക്കുന്നതിലൂടെ അത്തരം സംഘങ്ങളെ നിയന്ത്രണത്തിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിനുള്ള സാഹചര്യം ഇതിലൂടെ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്നു. മൾട്ടി സ്റ്റേറ്റ് സഹകരണ സംഘങ്ങൾ സംസ്ഥാന സഹകരണ നിയമം അനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്ന സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് വലിയ വെല്ലുവിളിയാണ്. ഉയർന്ന പലിശ വാഗ്ദാനം ചെയ്ത് നിക്ഷേപതട്ടിപ്പ് നടത്തുന്നു. നിക്ഷേപം തിരികെ നൽകാത്തതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് മൾട്ടി സ്റ്റേറ്റ് സൊസൈറ്റികൾക്കെതിരെ

നിരവധി പരാതികൾ ലഭിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും ആയതിനെതിരെ നടപടി എടുക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാന സഹകരണ വകുപ്പിന് അധികാരമില്ല. മൾട്ടി സ്റ്റേറ്റ് സൊസൈറ്റികളുടെ പ്രവർത്തന പരിധി ഒന്നിൽ കൂടുതൽ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ ആയതിനാൽ അവയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംസ്ഥാനത്ത് നല്ല നിലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സംസ്ഥാന സഹകരണ സംഘങ്ങളെപ്പറ്റി ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ തെറ്റിദ്ധാരണ ജനിപ്പിക്കുന്നതിന് കാരണമാകും.

2020-ലെ ബാങ്കിംഗ് റെഗുലേഷൻ (ഭേദഗതി) നിയമത്തിൽ വരുത്തിയ ഭേദഗതി നിർദ്ദേശങ്ങൾ സംസ്ഥാനത്തെ സഹകരണ മേഖലയെ പ്രതികൂലമായി ബാധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ടി ഭേദഗതി പ്രകാരം കാർഷിക വായ്പ നൽകുന്ന പ്രാഥമിക സംഘങ്ങൾ 'Bank, Banker, Banking' എന്നീ പദങ്ങൾ അവയുടെ പേരിനോടൊപ്പം ചേർത്ത് ഉപയോഗിക്കുന്നതിന് വിലക്ക് ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതും ഇടപാടുകാർക്ക് ചെക്ക് പോലുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാനാവാത്തതുമാണ്. ടി ഭേദഗതി പ്രാഥമിക സംഘങ്ങളെ (ബാങ്ക് എന്ന പേരിൽ) Banking പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നതിന് നിയന്ത്രണം ഏർപ്പെടുത്തുന്നു. തന്മൂലം Bank എന്ന പേരിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സംഘങ്ങളുടെ മതിപ്പ് ഇല്ലാതാക്കാനും ആയത് വഴി നിക്ഷേപത്തിൽ കുറവു വരുന്നതിനും കാരണമാകും.

പുതിയ ഭേദഗതിയിലൂടെ ബാങ്കിംഗ് റെഗുലേഷൻ നിയമത്തിലെ സെക്ഷൻ -10 ലെ വ്യവസ്ഥകൾ ബാങ്കിംഗ് ലൈസൻസുള്ള സഹകരണ ബാങ്കുകൾക്കും ബാധകമാക്കുകയുണ്ടായി. പ്രസ്തുത നിയമ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരം മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറുടെ നിയമനത്തിനുള്ള യോഗ്യതയും നിയമന കാലാവധിയും നിശ്ചയിക്കുന്നതിനുള്ള അധികാരം റിസർവ്വ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യയിൽ അർപ്പിതമാണ്. 10(B) യിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ചെയർമാന്റെ യോഗ്യത നിശ്ചയിക്കുന്നതാണ്. ചെയർമാനെ നിയമിക്കുന്നതിനും, നീക്കം ചെയ്യുന്നതിനും റിസർവ്വ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യയ്ക്ക് അധികാരം നൽകുന്നുണ്ട്. ടി ഭേദഗതികളെല്ലാം കേരള സഹകരണ സംഘം നിയമങ്ങൾക്കും ചട്ടങ്ങൾക്കും വിരുദ്ധമാണ്.

സെക്ഷൻ 12-ൽ വരുത്തിയ ഭേദഗതി അർബൻ സഹകരണ ബാങ്കുകൾ, സംസ്ഥാന സഹകരണ ബാങ്ക് എന്നിവയ്ക്ക് RBI യുടെ മുൻകൂർ അനുമതി വാങ്ങിയ ശേഷം Public issue, private placement

			of share, preference share issue എന്നിവ നടത്താവുന്നതാണ്. അംഗങ്ങൾക്ക് മെമ്പർഷിപ്പ് സറണ്ടർ ചെയ്ത്, ഓഹരി തിരിച്ച് വാങ്ങുന്നതിനും കഴിയുന്നതല്ല. ഇതുമൂലം ഓഹരി പിൻവലിക്കാനുള്ള അവസരം ഇല്ലാതാകുന്നതാണ്. ആയത് സഹകരണ നിയമത്തിനും, വ്യവസ്ഥകൾക്കും വിരുദ്ധമാണ്. ബാങ്കിംഗ് നിയമത്തിലെ 36 AA നിയമ പ്രകാരം, ബാങ്കിംഗ് സ്ഥാപനങ്ങളിലെ മാനേജിംഗ് കമ്മിറ്റിയെ supersede ചെയ്യാൻ RBI-യ്ക്ക് അധികാരമുണ്ട്. നിയമ ഭേദഗതിയിലൂടെ 36 AAA എന്ന പുതിയ ഭേദഗതി ഉൾപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി. ഈ ഭേദഗതിയിലൂടെ സഹകരണ ബാങ്കിംഗ് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഭരണസമിതിക്കെതിരെ നടപടിയെടുക്കാനും ബാങ്കിംഗ് ലൈസൻസുള്ള സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ ഭരണ സമിതിയെ നീക്കം ചെയ്യാനും RBI– യ്ക്ക് അധികാരം നൽകുന്നുണ്ട്. ആക്ടിന്റെ 56–ാം വകുപ്പിൽ വരുത്തിയ ഭേദഗതിയിലൂടെ, സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഇടപെടാൻ RBI-യ്ക്ക് വിപുലമായ അധികാരം നൽകുന്നുണ്ട്. സംഘത്തിന്റെ Bye-law റദ്ദാക്കാൻ പോലും RBI-യ്ക്ക് അധികാരം നൽകുന്നുണ്ട്. കൂടാതെ 20, 24, 26, 45 വകുപ്പുകളിലും ഭേദഗതി വരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇതെല്ലാം സഹകരണ മേഖലയിലെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ മൊത്തമായി ബാധിക്കുന്നതാണ്. ബാങ്കിംഗ് റെഗുലേഷൻ നിയമത്തിൽ വരുത്തിയ ഭേദഗതികൾ മിക്കവയും സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിന് ലക്ഷ്യം വച്ചിട്ടുള്ളതിനാൽ ടി വിഷയത്തിൽ ബഹു. സുപ്രീംകോടതിയിൽ ഭരണഘടനയുടെ 131 വകുപ്പ് പ്രകാരം സർക്കാർ ഒരു സ്യൂട്ട് ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ കേന്ദ്ര ആദായനികുതി നിയമത്തിൽ പുതിയതായി കൂട്ടിചേർത്ത 194 N എന്ന വകുപ്പ് പ്രാബല്യത്തിൽ വന്നതോടെ സംസ്ഥാനത്തെ പ്രാഥമിക വായ്പ സഹകരണ സംഘങ്ങൾ ബാങ്കിംഗ് ബിസിനസ്സ് അല്ല ചെയ്യുന്നതെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെട്ട് പ്രാഥമിക സഹകരണ ബാങ്കുകളിൽ നിന്നും ആദായനികുതി ഈടാക്കണമെന്ന് കാണിച്ച് ആദായ നികുതി വകുപ്പ് നോട്ടീസ് നൽകുകയുണ്ടായി. ആദായ നികുതി വകുപ്പിന്റെ നോട്ടീസിനെതിനെ സംഘങ്ങൾ ബഹു.ഹൈക്കോടതിയെ സമീപിച്ച് സ്റ്റേ ഉത്തരവ് നേടിയിട്ടുള്ളതുമാണ്.

(ബി)	ഇതുവരെ ഏതെല്ലാം മൾട്ടി സ്റ്റേറ്റ് സൊസൈറ്റികൾ കേരളത്തിൽ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്; വിശദാംശങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുമോ?	(ബി)	കേന്ദ്ര സഹകരണ മന്ത്രാലത്തിന്റെ വെബ് സൈറ്റ്, ഡാറ്റാ ബേസ് എന്നിവയിലെ വിവരങ്ങൾ പ്രകാരം കേരളം ആസ്ഥാനമാക്കി 85 മൾട്ടി സ്റ്റേറ്റ് കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് സൊസൈറ്റികളും കേരളം പ്രവർത്തന പരിധി ഉള്ള 39 മൾട്ടി സ്റ്റേറ്റ് സൊസൈറ്റികളും ഉൾപ്പെടെ ആകെ 134 മൾട്ടി സ്റ്റേറ്റ് കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് സൊസൈറ്റികൾ കേരളത്തിൽ ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. ടി സൊസൈറ്റികളുടെ വിവരങ്ങൾ അനുബന്ധമായി ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

കേരളം ആസ്ഥാനമായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത് പ്രവർത്തിക്കുന്ന മൾട്ടി സ്റ്റേറ്റ് സഹകരണ സംഘങ്ങൾ

ക്രമ നം	മൾട്ടി സ്റ്റേറ്റ് സൊസൈറ്റിയുടെ പേര്	ആസ്ഥാനം	പ്രവർത്തന പരിധി
1	MALANADU AGRO DEVELOPMENT MULTI STATE CO-OPERATIVE SOCIETY Limited.	KOTTAYAM	KERALA, TAMIL NADU
2	Natural Agro and Tourism Marketing Multi State Co-op Society Ltd.	PALAKKAD	KERALA, TAMIL NADU
3	AXIS GENERAL MULTI STATE HOUSING AND CONSTRUCTION CO-OPERATIVE SOCIETY Limited	KOZHIKODE	KERALA, TAMIL NADU
4	ROYAL MAX MULTI STATE AGRO AND DEVELOPMENT CO-OPERATIVE SOCIETY Limited	KOZHIKODE	KERALA, TAMIL NADU
5	MDFI AGRO AND MARKETING MULTISTATE CO-OPERATIVE SOCIETY Limited	KANNUR	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
6	Sree Dharma Agro Processing and Marketing Co-Operative Limited	ERNAKULAM	KERALA, TAMIL NADU
7	Kissan Mithra Multi State Cooperative Society Limited	THRISSUR	KERALA, TAMIL NADU
8	Future First Agro Multi State Cooperative Society Limited	THRISSUR	KERALA, TAMIL NADU
9	INSIGHT MULTI STATE AGRO CO-OPERATIVE SOCIETY Limited	THRISSUR	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
10	Kerala Necessity Co-operative Processing Agro Society Limited	THRISSUR	KERALA, TAMIL NADU
11	Kerala Necessity Co-operative Processing Agro Society Limited	THRISSUR	KERALA, TAMIL NADU
12	Mutual Agri Multi State Co-Operative Society Limited	MALAPPURAM	KARNATAKA, KERALA
13	Urban Kissan Agri Multi State Cooperative Society Limited	KOZHIKODE	KERALA, TAMIL NADU
14	Gramin Multi State Agro Cooperative Society Limited	KOZHIKODE	KARNATAKA, KERALA

15	Ashraya Agri Multi State Cooperative Society Limited	THRISSUR	KERALA, TAMIL NADU
16	THE NEW TRICHUR DEVELOPMENT MULTI STATE CO-OPERATIVE SOCIETY Limited	THRISSUR	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
17	New Farmers Agri Development Multi State Cooperative Society Limited	THRISSUR	KERALA, TAMIL NADU
18	Edassery Agro and Marketing Multi State Co-operative Society Limited	THRISSUR	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
19	AGROFED MULTI STATE AGRI CO-OPERATIVE SOCIETY Limited	ERNAKULAM	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
20	KANAKADHARA MULTI STATE CO-OPERATIVE SOCIETY Limited	KOLLAM	KERALA, TAMIL NADU
21	Kodungallur Sreekumarasamajam Agro Multi State Cooperative Society Limited	THRISSUR	KERALA, TAMIL NADU
22	MIG GRAMIN AGRO MULTI STATE CO-OPERATIVE SOCIETY Limited	THIRUVANANTHAPURAM	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
23	AVIYAN MULTI STATE AGRO AND MARKETING CO-OPERATIVE SOCIETY Limited	THRISSUR	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
24	SAMRUTHI MULTI STATE AGRO CO-OPERATIVE SOCIETY Limited	ALAPPUZHA	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
25	MC METRO MULTI STATE AGRO CO-OPERATIVE SOCIETY LIMITED Limited	THRISSUR	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
26	DHANVIJAY AGRO AND MARKETING MULTI STATE CO-OPERATIVE SOCIETY Limited	THRISSUR	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
27	URBAN AGRO MULTI STATE CO-OPERATIVE SOCIETY Limited.	THIRUVANANTHAPURAM	KERALA, TAMIL NADU
28	Keraleeya Infrastructure and Development Co-Operative Society Limited	THRISSUR	KERALA, TAMIL NADU
29	Green Power Multi State Vehicle Services Cooperative Society Limited	THRISSUR	KERALA, TAMIL NADU
30	THUSHARA MULTI STATE AGRO AND MARKETING CO-	THRISSUR	KARNATAKA, KERALA,

	OPERATIVE SOCIETY Limited		TAMIL NADU
31	TRAVANCORE AGRI AND ALLIED MULTI STATE COOPERATIVE SOCIETY Limited	THIRUVAN ANTHAPU RAM	KERALA, TAMIL NADU
32	Blue Agro and Allied Multi State Cooperative Society Limited	KOTTAYA M	KERALA, TAMIL NADU
33	MFTC INDIA Limited	THRISSUR	KERALA, TAMIL NADU
34	Samsaar Agriculture Trading Multi state Cooperative Society Limited	KOTTAYA M	
35	Triumph Infrastructure and Labour Contract Coopertive Society Limited	THRISSUR	HARYANA, KERALA, TAMIL NADU
36	MVR Mahila Agri promoting multi State cooperative society Limited	IDUKKI	
37	Janani Mithra Multi State Agro Co-Operative Society Limited	PALAKKA D	KARNATAKA, KERALA
38	Navakerala Agri and Allied Multi State Cooperative Society Limited	KOZHIKO DE	
39	BLUE OCEAN MULTI STATE AGRI CO-OPERATIVE SOCIETY Limited	ALAPPUZH A	KERALA, TAMIL NADU
40	FUTURE WEALTH MULTI STATE AGRO AND MARKETING CO-OPERATIVE SOCIETY Limited	THRISSUR	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
41	THIRUKOCHI MULTI STATE AGRO AND MARKETING CO-OPERATIVE SOCIETY Limited	ERNAKUL AM	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
42	MAXSECURE MULTI STATE AGRO AND MARKETING CO-OPERATIVE SOCIETY Limited	ERNAKUL AM	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
43	MEDCITY CO-OPERATIVE HOSPITAL AND RESEARCH CENTRE Limited	KANNUR	KARNATAKA, KERALA
44	Surabhi Multi State Co- Operative Dairy Society Limited	KOLLAM	KERALA, TAMIL NADU
45	THE FORTUNE AGRICULTURE AND MARKETING MULTI STATE CO-OPERATIVE SOCIETY Limited	ERNAKUL AM	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
46	SREE DHANALAKSHMI MULTI	THRISSUR	KARNATAKA,

	STATE AGRO COOPERATIVE SOCIETY Limited		KERALA, TAMIL NADU
47	Rise Capital Multi State Agro Cooperative Society Ltd	MALAPPURAM	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
48	Ashtamudi Agricultural and Allied Multi State Cooperative Society Ltd	KOLLAM	KERALA, TAMIL NADU, TELANGANA
49	South West Agri Allied Multi State Cooperative Society Ltd	IDUKKI	KERALA, MAHARASHTRA, TAMIL NADU
50	Maxvalue Agro Multi State Cooperative Society Limited.	THRISSUR	KARNATAKA, KERALA
51	South Alliance Multi State Housing and Construction Cooperative Society Ltd.,	KOZHIKODE	KARNATAKA, KERALA
52	Technopark Multi state Cooperative Hospital Society Ltd.	THIRUVANANTHAPURAM	KERALA, TAMIL NADU
53	Vikas Multistate Agro Cooperative Society Ltd.,	PALAKKAD	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
54	MCK multi state agro cooperative society ltd.	THRISSUR	KERALA, TAMIL NADU, TELANGANA
55	Oleevia multi state agro cooperative society Ltd.,	THRISSUR	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
56	JMJ Multi State Agro Cooperative Society Ltd.	THRISSUR	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
57	Travancore Cochin Tourism Cooperative Society Ltd	IDUKKI	KERALA, MAHARASHTRA
58	Janamaitheri Agricultural Cooperative Society Ltd.	THIRUVANANTHAPURAM	KERALA, TAMIL NADU
59	The Urban Care Multi State Agro Cooperative Society Ltd.	KOZHIKODE	KERALA, TAMIL NADU
60	Bharathikerkar Fishermen Cooperative Ltd. (BHARATHIKERKAR)	KOZHIKO	KARNATAKA, KERALA

		DE	
61	Kairali Agriculture Multi State Cooperative Society Ltd.	THRISSUR	KERALA, TAMILNADU
62	Youth Employability Skill Training Cooperative Educational Society Ltd.	PATHANA MTHITTA	KERALA, TAMILNADU
63	Ente Naadu Multi State Agro Co-operative Society Ltd.	ERNAKUL AM	KERALA, TAMILNADU
64	The Malabar Multi State Agro Cooperative Society Limited	KANNUR	KARNATAKA, KERALA
65	Agri-Tourism Cooperative Society Ltd.,	ERNAKUL AM	KERALA, TAMILNADU
66	Bharath Handloom & Handicraft Multistate Cooperative Society ltd.,	THIRUVAN ANTHAPU RAM	KERALA, TAMIL NADU
67	Multistate Agricultural Producer?s Processing & Marketing Cooperative Society India Ltd.,	KOTTAYA M	KARNATAKA, KERALA
68	Carmel Alumni Multistate Cooperative Society,	ERNAKUL AM	KERALA, MAHARASHTR A
69	The Knanaya Multi state Cooperative Credit Society Ltd.,	KOTTAYA M	KERALA, MAHARASHTR A
70	Sanghamam Multi State Cooperative Credit Society ltd.,	KOZHIKO DE	KERALA, PUDUCHERRY, TAMIL NADU
71	Multi State Agri-Horticultural Developement Cooperative Society Ltd.	IDUKKI	KARNATAKA, KERALA
72	ESAF Swasraja Multi State Cooperative Credit Society Ltd.,	THRISSUR	CHHATTISGAR H, DELHI, HARYANA, KERALA, MADHYA PRADESH, MAHARASHTR A, RAJASTHAN, TAMIL NADU
73	Agricultural Produce & Inputs		KERALA,

	Cooperative Marketing & Consumer Society Ltd.,	ERNAKULAM	TAMIL NADU
74	The Central Financial Credit and Investment Cooperative (India) ltd.	KOTTAYAM	KARNATAKA, KERALA
75	The Cardamom Planters' Marketing Cooperative Society Ltd.	IDUKKI	KERALA, TAMIL NADU
76	Indian Fishermen And Fisheries Workers Cooperative Society Ltd.,	THIRUVANANTHAPURAM	ANDHRA PRADESH, GOA, KARNATAKA, KERALA, LAKSHADWEEP, TAMIL NADU
77	Southern Multi State Cooperative Credit Society ltd.,	ERNAKULAM	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
78	Malankara Multi-State Cooperative Credit Society Ltd.,	ERNAKULAM	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
79	Southern Green Farming and Marketing Multi-State Cooperative Society Ltd.,	KOZHIKODE	KERALA, TAMIL NADU
80	Garments Manufacturing and Marketing Cooperative Ltd.,	THIRUVANANTHAPURAM	
81	Kerala State Horticultural and Agricultural Producers Processing and Marketing Cooperative Society L?	WAYANAD	DELHI, KERALA
82	Sahyadri Cooperative Credit Society Ltd.,	KOTTAYAM	KERALA, TAMIL NADU
83	Bharati Agro Processing and Marketing Cooperative Ltd.,	ERNAKULAM	KERALA, PUDUCHERRY, TAMIL NADU
84	Farmers Agro Products Marketing Cooperative Society Ltd.,	IDUKKI	KARNATAKA, KERALA, TAMIL NADU
85	Life Empower Multi State Agro Co-operative Society Limited	Ernakulam	Karnataka, Kerala, Tamil Nadu

കേരളം പ്രവർത്തന പരിധിയായി രജിസ്റ്റർചെയ്ത് പ്രവർത്തിക്കുന്ന മൾട്ടി സ്റ്റേറ്റ് കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് സൊസൈറ്റികൾ

ക്രമ നം	സൊസൈറ്റിയുടെ പേര്	പ്രവർത്തന പരിധി
1	UNITED FEDERATION OF IMPORT & EXPORT COOPERATIVE Limited	Andhra Pradesh, Delhi, Jharkhand, Karnataka, Kerala, Maharashtra, Punjab, Telangana, Uttar Pradesh
2	Oriental Agro Multistate Cooperative Society Ltd	Kerala,Tamil Nadu
3	Green Safe Multi State Agriculture Cooperative Society Ltd.	Kerala,Tamil Nadu
4	South India Multi State Agriculture Cooperative society Ltd.,	Kerala,Tamil Nadu
5	Southern Multi State Cooperative Housing Society Ltd (SMSCHS)	Kerala,Tamil Nadu
6	Viswadeepthi Multi State Agri Cooperative Society Ltd	Kerala,Tamil Nadu
7	Southern Multi State Agro Cooperative Society Ltd,	Kerala,Tamil Nadu
8	Subhiksha Organic Farmers Multi State Cooperative Society Ltd	Karnataka,Kerala
9	Simplydesi Selfhelp Products, Processing and Marketing Multi State Cooperative Society Ltd	Himachal Pradesh , Punjab, Haryana, Delhi, Rajasthan, Uttar Pradesh, West Bengal, Jharkhand, Madhya Pradesh, Gujarat, Maharashtra, Karnataka, Kerala
10	B.K Dhanlakshmi Multi State Agro Cooperative Society Limited	Kerala,Tamil Nadu
11	Winners Royal Varsha Credit Coopertive Society Ltd.,	Punjab, Rajasthan, Gujarat, Karnataka, Kerala ,Tamil Nadu, Puducherry
12	Sneha Multi State Cooperative House Building Society Ltd.,	Karnataka, Kerala, Tamil Nadu

13	Pride Multistate Credit Coop. Society Ltd	Delhi, Rajasthan, Uttar Pradesh, Bihar, Sikkim, Tripura, Meghalaya, Assam, Jharkhand, Odisha, Chhattisgarh, Gujarat, Maharashtra, Andhra Pradesh, Kerala
14	Great Lakes Multistate Cooperative Housing Society Ltd.,	Kerala,Tamil Nadu,Puducherry
15	Bharatiya Multi State Housing Cooperative Society ltd.,	Karnataka,Kerala,Tamil Nadu
16	People's Multipurpsoe Cooperative Society Ltd.,	Tamil nadu, Kerala
17	Stars Multipurpose Cooperative Society ltd.,	Rajasthan, Chhattisgarh, adhya Pradesh, Gujarat, Maharashtra, Andhra Pradesh, Karnataka, Goa,Kerala, Tamil Nadu
18	Hindustan Multi State Cooperative Housing Society Ltd.,	Kerala,Tamil Nadu
19	Agricultural Produces & Spices Marketing Multi State Cooperative Society Ltd.,	Kerala,Tamil Nadu
20	National Cooperative Construction and Development Federation of India Ltd.,	Delhi, Uttar Pradesh, Andhra Pradesh, Goa, Kerala
21	Southern Multi State Cooperative Credit Society ltd.,	Karnataka,Kerala,Tamil Nadu
22	Rose Malar Developmental Cooperative Society Ltd.,	Andhra Pradesh, Karnataka, Kerala, Tamil Nadu
23	Central Agricultural & Allied Farmers Cooperative Ltd.,	Kerala,Tamil Nadu
24	Bharath Lajhna Multi State Housing Cooperative Society Ltd.,	Kerala,Tamil Nadu
25	New India Travel Cooperative Ltd.,	Kerala
26	Sowbhagya Cooperative Housing Society Ltd	Kerala,Tamil Nadu
27	Bharathi Inter State Fisherman Cooperative Limited,	Kerala
28	Press Trust of India Staff Multi State Cooperative Society Ltd.,	Kerala, Tamil Nadu

29	Bharathi Tourism Development Coop. Ltd.,	Karnataka, Goa, Kerala
30	State Bank of India Officers Association Educational Trust Staff Coop. Thrift & Credit Society Ltd.	Kerala,Tamil Nadu
31	Aasra Cooperative Credit Society ltd.,	Punjab, Haryana, Delhi, Rajasthan, Uttar Pradesh, Bihar, Assam, West Bengal, Odisha, Madhya Pradesh, Gujarat, Maharashtra, Andhra Pradesh, Karnataka, Kerala, Tamil Nadu
32	Rubber Marketing and Processing Cooperative Ltd., Belthangedy Taluk Rubber Growers Marketing & processing Society Ltd.,	Karnataka, Kerala
33	Indian Cooperative Credit Society Ltd	Andhra Pradesh, Karnataka, Kerala, Tamil Nadu
34	Dhanlakshmi Bank Employees Coop. Credit Society Ltd.,	Kerala,Tamil Nadu
35	Indian Coffee Marketing Coperative Ltd	Karnataka,Kerala,Tamil Nadu
36	South Indian Fisherman Coop. Society Ltd	Andhra Pradesh, Kerala
37	The Simpson & Group Companies Employee s Coop. Society Ltd.	Andhra Pradesh,Kerala
38	Central Warehousing Corporation Employees Coop. Thrift & Credit Society Ltd.,	Odisha, Andhra Pradesh, Karnataka, Goa, Kerala, Tamil Nadu, Puducherry
39	The Central Arecanut and Cocoa Marketing & Processing Co-operative Limited (CAMPCO)	Karnataka, Kerala